

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Херсонський державний аграрний університет»

НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ ВІСНИК

ВИПУСК – 10

**ЗБІРНИК ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОВІДОМЛЕНЬ, СТАТЕЙ,
ДОПОВІДЕЙ І ТЕЗ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИХ КОНФЕРЕНЦІЙ
ВИКЛАДАЧІВ, АСПІРАНТІВ, МАГІСТРІВ, СТУДЕНТІВ**

Херсон - 2018

ЗМІСТ

Харчевніков А.О., Ведмеденко О.В. Молочна продуктивність і відтворювальна здатність корів залежно від віку	5
Назаренко І.О., Ведмеденко О.В. Особливості виробництва інкубаційних яєць батьківського стада кросу КОББ-500	9
Резніченко А.В, Пелих Н.Л. Ефективність селекції свиноматок великої білої породи на підвищення продуктивності	13
Абравіт Ю.С., Балабанова І.А. Оптимізація технології виробництва молочної продукції без консервантів в умовах товариства з обмеженою відповідальністю «Данон – Дніпро» у місті Херсоні	19
Пасечко Д.-В. Д., Нежлукченко Т.І. Визначення впливу теплового стресу і алевіативного ефекту на продуктивність дійного стада корів ДП ДГ «Асканійське» Каховського району Херсонської області	21
Скрипка А.В., Соболев О.М. Оцінка селекційних характеристик та відтворювальних якостей кобил української верхової породи в умовах суб'єктів племінної справи в конярстві Півдня України	26
Шелудякова О., Бурак В.Г. Якісні та безпечні м'ясні вироби - пріоритет розвитку переробної галузі	32
Чабан Г., Бурак В.Г. Оцінка якості м'ясних ферментованих кускових копченостей	34
Глушко О.М., Соболев О.М. Спортивна роботоздатність коней різного походження в умовах федерації кінних видів спорту Херсонської області	37
Коток О.І., Бурак В.Г. Якість та товарознавча оцінка морозива	44
Носова О., Ряполова І.О. Аналіз критичних точок на основних ланках технологічного процесу виробництва ковбас	47
Кардонська Є., Ряполова І.О. Оцінка біологічних ризиків при отриманні м'яса в умовах м'ясокомбінату	49
Сідунова А.В., Ведмеденко О.В. Особливості виробництва харчових яєць в умовах дочірнього підприємства "птахогосподарство" чорнобаївське" публічного акціонерного товариства "агрохолдинг авангард"	51
Сивун Л.В., Вороненко В.І. Вплив показників росту і розвитку молодняка на подальшу молочну продуктивність в умовах товариства з обмеженою відповідальністю « Торговий дім «Долинське»	54
Сивун Л.В., Вороненко В.І. Залежність молочної продуктивності корів від віку першого осіменіння в умовах товариства з обмеженою відповідальністю « Торговий дім «Долинське»	57
Гавріков Є.Д., Вороненко В.І. Вплив рівня молочної продуктивності на швидкість молоковіддачі корів стада ТОВ «Торговий дім «Долинське»	60
Гавріков Є.Д., Вороненко В.І. Дослідження впливу тривалості сервіс-періоду на молочну продуктивність корів стада ТОВ «Торговий дім «Долинське»	62
Лаврухіна Л., Любенко О.І. Ефективність використання добавок барбомілу, аскарбінової кислоти та глюкизи в кормах курчат-бройлерів	65
Марценовська Г., Любенко О.І. Оцінка генетичного потенціалу курей	66

кількість знесених яєць по категоріях (інкубаційне та товарне). Щотижня проводять контрольну закладку яєць з метою моніторингу заплідненості. Один раз на місяць господарство отримує звіт щодо виводимості яєць з інкубаційних цехів бройлерних підприємств. Один раз на місяць проводять розтин і біохімічні дослідження вмісту інкубаційних яєць.

Висновки. Отже, технологія виробництва інкубаційних яєць Кобб-500 на українських птахокомплексах у цілому відповідає «Інструкції з утримання і вирощування батьківського стада» і є ефективною, оскільки дозволяє одержувати 168,5 штук яєць на несучку, а рівень заплідненості яєць становить 90-95%.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Терещенко О.В. Україна і світові тенденції розвитку ринку племінного птахівництва / О.В. Терещенко, О.О. Катеринич, О.В. Рожковський. // Птахівництво. – 2009. – №63.
2. Вечеря Ю.О. Однорідність добових курчат м'ясного кросу за сортування інкубаційних яєць за масою //Науковий вісник НУБіП України. Серія: Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва. – 2017. – №. 250.
3. Ulmer-Franco A.M., Fasenko G.M., O'Dea Christopher E.E. Hatching egg characteristics, chick quality, and broiler performance at 2 breeder flock ages and from 3 egg weights //Poultry science. – 2010. – Т. 89. – №. 12. – С. 2735-2742.
4. Руководство по содержанию и выращиванию родительского стада [Електронний ресурс] // Cobb-vantress. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: breedermanagementguideBEE76F35761727C48CB222ED86A53AF1D3F5E3D9538726BA.pdf.

УДК. 636.4.03:636.082(477)

ЕФЕКТИВНІСТЬ СЕЛЕКЦІЇ СВИНОМАТОК ВЕЛИКОЇ БІЛОЇ ПОРОДИ НА ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ

Резніченко А.В – магістрант 2 курсу, ХДАУ
напряму підготовки - ТВППТ

Пелих Н. Л – науковий керівник к.с.-г.н,
доцент, ДВНЗ «ХДАУ»

Постановка проблеми. Подальший розвиток галузі свинарства в значній мірі обумовлений удосконаленням регіональних програм відтворення свиней методами чистопородного розведення.

Основною метою селекційних програм у свинарстві, що діють у нашій країні і за кордоном, є підвищення продуктивності свиней на основі максимальної реалізації генетичного потенціалу свиней великої білої породи різних типів селекції. В Україні створено генофонд свиней вітчизняної і

зарубіжної селекції, який широко використовуються в різних варіантах схрещування та гібридизації. Тому вивчення рівня продуктивності зарубіжного генофонду з урахуванням прояву продуктивності в умовах господарств півдня України та селекції на підвищення рівня відтворювальних якостей свиноматок є винятково своєчасним і важливим. Актуальним також є оцінка плану підбору батьківських пар. Вирішення цих питань дозволить окреслити обсяги чистопородного розведення і гібридизації в регіональних програмах і в окремих господарствах на маточному поголів'ї різного рівня продуктивності [3].

Стан вивчення проблеми. Завдяки високим обсягам виробництва в господарстві створено племінну базу, що дозволяє не тільки власне стадо забезпечувати ремонтним поголів'ям, а й постачати племінний молодняк фермерським та сільськогосподарським підприємствам по всій Україні [1].

У господарстві оптимальні умови годівлі та утримання свиноматок і поросят, що відповідали зоотехнічним нормам. Годівля здійснювалася спецкомбікормами власного виробництва з урахуванням віку, живої маси, фізіологічного стану і рівня продуктивності.

Мета досліджень. У мету досліджень входило: вивчити ефективність селекції за ознаками – багатоплідністю, співвідношенням статей, молочністю, масою гнізда на час відлучення, індексом материнських якостей; дослідити вплив співвідношення статей на рівень відтворювальних якостей свиноматок; розрахувати економічну ефективність проведених досліджень [5].

Результати досліджень. Свиноматки великої білої породи англійської селекції відселекціоновані на високі відтворювальні і м'ясні якості.

У племзаводі розроблена і впроваджена система селекційно-племінної роботи з провідними лініями та родинами великої білої породи англійської селекції. Породний склад племзаводу має достатню кількість родин на ліній, щоб забезпечити чистопорідне розведення без інбредінгу.

Найбільш розповсюджені родини – Lassie, Rima, East Lass, Blackberry, Royal Catalina, Maple Leaf, Blinaerry Cata; лінії: Power Up, Alba, Champion Bou, Heavy Duty, Royal Turk, Southern Pride, Weiss, Alderose Alpine.

За рівнем багатоплідності суттєвих коливань не встановлено. Маса гнізда на час опоросу обумовлена наявністю поросят у гнізді і їх живою масою. Найменші поросята були у гніздах свиноматок родини Hourі (1,18 кг), а найвищі у гніздах маток родини Royal Catalina (1,26 кг). Відповідно маса гнізда найвища була у маток родини Rima 13,0 кг, вона на +0,35 кг перевищує середнє значення по стаду та на +0,61 кг маток родини Lassie (12,39 кг).

Молочність свиноматки визначалась за масою гнізда на 21 день підсисного періоду. Необхідно відмітити, що свиноматки всіх родин характеризувались високим рівнем молочності. Найвищий показник молочності встановлено у маток родини Rima (54,6 кг), що на +0,77 кг перевищує середній рівень продуктивності та на +2,27 кг маток з найвищим показником родини Royal Catalina (52,33 кг) (рис. 1).

Індексну оцінку материнських якостей проводили за методикою М.Д. Березовського, при якій враховували показники - багатоплідності,

кількості поросят на час відлучення і середньодобові прирости поросят у підсисний період. Встановлено, що найвищим показником індексу материнських якостей виділялись матки родини Blackberri (41,10 бали), що лише на +0,73 бали перевищував середній рівень продуктивності та на +1,91 бали маток родини Royal Catalina (39,19 бали), які характеризувалися найнижчим рівнем продуктивності.

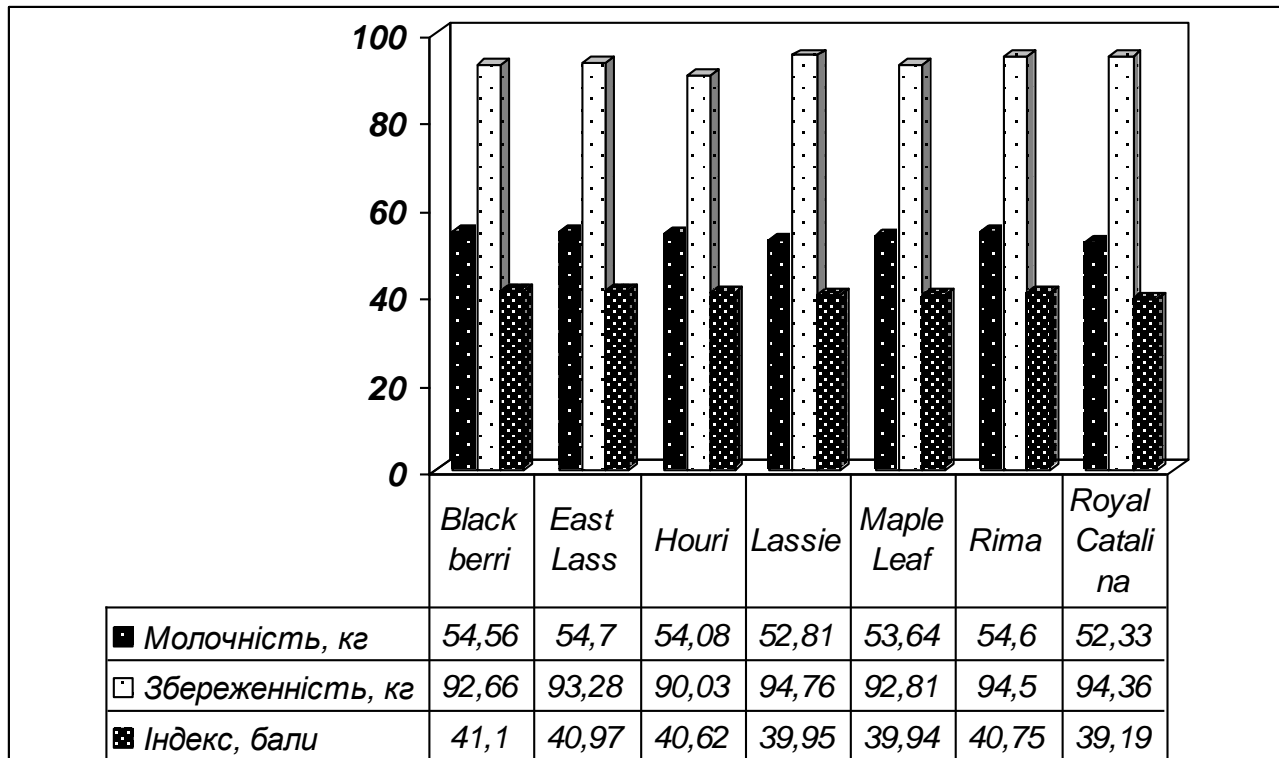

Рис. 1 Діаграма відтворювальних якостей свиноматок

Нами була проведена порівняльна оцінка відтворювальних якостей свиноматок з урахуванням селекції за багатоплідністю, співвідношенням статей, молочністю, масою гнізда на час відлучення, індексом материнських якостей. Залежно від рівня продуктивності свиноматки були поділені на два класи М та М⁺, відповідно до середнього рівня [2].

Оцінка свиноматок за відтворювальними якостями з урахуванням селекції за багатоплідністю свідчить, що усі матки класу М⁺ відносились до класу еліта. Матки класу М розділились - 33,80% відповідали 1 класу і 19,72% 2 класу. За масою гнізда на час відлучення усі тварини відносились до класу еліта.

Показник молочності у свиноматок класу М⁺ (55,94 кг) на +3,93 кг вищий рівня маток М (52,00 кг) та на +2,11 кг вище середнього рівня продуктивності.

Показник збереженості поросят у гніздах на час відлучення у свиноматок класу М на високому рівні (96,90%), на +3,15 % вище середнього показника продуктивності та на +6,77% вище ніж у свиноматок класу М⁺ (89,60%).

Середня маса 1 голови на час відлучення у свиноматок класу М (14,90 кг) на +0,30 кг вище ровесників із гнізд маток М⁺ (14,60 кг), та на +0,14 кг вище середнього рівня продуктивності.

Отже, проведені дослідження відтворювальних якостей свиноматок з

урахуванням селекції за багатоплідністю свідчать, що зростання багатоплідності впливає на підвищення молочності маток та маси гнізда на час відлучення. Однак, зростання багатоплідності обумовлює зменшення великоплідності поросят на час опоросу і не проявився компенсаторний ріст поросят в підсисний період, тому, що їх маса на час відлучення була значно нижчою від середнього рівня продуктивності. Також необхідно відмітити значне зниження життєздатності поросят у підсисний період (89,58%). Проводячи селекцію на зростання багатоплідності необхідно більше уваги приділити рівню годівлі поросят сисунів.

Питання впливу співвідношення статей в гніздах свиноматок на їх відтворювальні якості до сьогодні далеке від вирішення. Чітких залежностей за співвідношенням статей або фенотиповою консолідацією показників свинок та кнурців по опоросах не виявлено [4]. Оцінка свиноматок за відтворювальними якостями за співвідношенням статей у гніздах свідчить, що за багатоплідністю більша частка маток класу еліта було з гніздами з більшою кількістю кнурців (25,35%), а найменше з ♀50х♂50 (1,41%). Матки з більшою кількістю свинок розділилися 19,72% класу еліта, 12,68% 1 класу і 7,04% 2 класу. За масою гнізда на час відлучення усі свиноматки відносились до класу еліта. Проведені дослідження відтворювальних якостей свиноматок з урахуванням співвідношенням статей у гніздах на час опоросу не виявили суттєвих відмінностей.

Молочність свиноматок обумовлює життєздатність поросят, їх інтенсивність росту і економію дорогих кормів для поросят сисунів. Тому оцінка селекції за молочністю є важливим чинником у племінній роботі і в цілому в економіці господарства. Нами була проведена порівняльна оцінка відтворювальних якостей свиноматок з урахуванням селекції за молочністю. Залежно від рівня молочності свиноматки були поділені на два класи М⁻ та М⁺, відповідно до середнього рівня продуктивності. Найвищим показником індексу материнських якостей виділялись матки класу М⁺ (41,52 бали), що на +1,15 бали вище середнього показника та на +2,21 бали більше ніж у свиноматок класу М⁻ (39,31 бали). Отже, проведені дослідження відтворювальних якостей свиноматок з урахуванням селекції за молочністю свідчить про не значну їх ефективність.

Нами була проведена порівняльна оцінка відтворювальних якостей свиноматок з урахуванням селекції за масою гнізда на час відлучення. Залежно від маси гнізда на час відлучення, свиноматки були поділені на два класи М⁻ та М⁺, відповідно до середнього рівня продуктивності (табл.1).

За рівнем багатоплідності матки класу М⁻ (9,93 голів), на - 0,62 голови менше середнього рівня продуктивності, та на - 1,24 голови показника маток класу М⁺ (11,17 голів).

Показник великоплідності поросят у гніздах свиноматок класу М⁻ (1,24 кг) лише на +0,06 кг вище показника ровесників із гнізда свиноматок класу М⁺ (1,18 кг). Маса гнізда, при цьому, у свиноматок М⁺ (13,11 кг) вища на +0,8 кг ніж у маток класу М⁻ (12,31 кг) та на +0,46 кг перевищує середній

показник продуктивності.

Таблиця 1 - Відтворювальні якості свиноматок з урахуванням селекції за масою гнізда на час відлучення

Клас розподілу	Багатоплідність, голів	Молочність, кг	На час відлучення		
			середня маса 1 голови, кг	збереженість, %	Індекс, бали
M ⁻	9,93±0,27	51,57±0,47	14,20±0,29	95,59	38,93±0,27
M ⁺	11,17±0,27	56,92±0,48	15,53±0,34	89,93	42,33±0,24
Середнє по стаду	10,45±0,30	53,83±0,61	14,76±0,34	93,20	40,37±0,35

Показник молочності у свиноматок класу M⁺ (56,92 кг) на +5,35 кг вища показника маток класу M⁻ (51,57 кг) та на +3,09 кг вища середнього рівня продуктивності.

Показник збереженості поросят у гніздах свиноматок класу M⁻ на високому рівні (95,59%), на +2,39% вище середнього показника продуктивності та на +5,66 % вище ніж у свиноматок класу M⁺ (89,93%).

Середня маса 1 голови на час відлучення у гніздах свиноматок класу M⁺ (15,53 кг) на +1,33 кг вище маток M⁻ (14,20 кг), та на +0,77 кг вище середнього рівня продуктивності.

Найвищим показником індексу материнських якостей виділялись матки класу M⁺ (42,33 бали), що на +1,96 бали вище середнього показника та на +3,40 бали більше ніж у свиноматок класу M⁻ (38,93 бали).

Отже, проведені дослідження відтворювальних якостей свиноматок з урахуванням селекції за масою гнізда на час відлучення свідчать про їх значну ефективність.

Оцінка продуктивності двох класів свиноматок з урахуванням селекції за багатоплідністю свідчить, що матки класу M⁻, були збитковими для господарства (-3.55%). У перерахунку вартості додаткової продукції на одну матку за підсисний період господарство втратило -132,83 грн. У перерахунку на 50 голів маток з інтенсивністю їх використання 2,2 опороси на рік, втрати від них зростуть до -14610,75 грн. Матки класу M⁺, принесли господарству прибуток (+4,09%) у перерахунку вартості додаткової продукції на одну свиноматку за підсисний період господарство отримало прибутку +153,04 грн. У перерахунку на 50 голів маток з інтенсивністю їх використання 2,2 опороси на рік, прибуток від них зростає до +16834,13 грн.

Отже, поведена оцінка економічної ефективності проведених досліджень переконливо свідчить про значну ефективність індексної селекції та подальшої племінної роботи на підвищення відтворювальних якостей свиноматок.

Висновки: Відтворювальні якості свиноматок значною мірою обумовлюють ефективність виробництва, оскільки забезпечують необхідне надходження поголів'я для вирощування і відгодівлі. Тому підвищення ефективності використання свиноматок і отримання високої багатоплідності є одним із основних напрямків селекційної роботи у свинарстві поряд з розробкою нових критеріїв оцінки, відбору та прогнозування відтворювальних якостей свиноматок. Рівень відтворювальних якостей свиноматок забезпечує об'єм виробництва племінної продукції і відповідно економічний стан всього племзаводу.

Проведена порівняльна оцінка відтворювальних якостей свиноматок з урахуванням селекції за багатоплідністю, співвідношенням статей, молочністю, масою гнізда на час відлучення, індексом материнських якостей показала, що найефективнішою є: селекція багатоплідністю, молочністю, масою гнізда на час відлучення та індексна селекція.

Пропозиції: Україні створено генофонд свиней вітчизняної і зарубіжної селекції, який широко використовуються в різних варіантах схрещування та гібридизації. Тому вивчення рівня продуктивності зарубіжного генофонду з урахуванням прояву продуктивності в умовах ТОВ «Фрідом Фарм Бекон» та селекції на підвищення рівня відтворювальних якостей свиноматок є винятково своєчасним і важливим. Актуальним також є оцінка ефективності плану підбору батьківських пар. Вирішення цих питань дасть змогу використовувати високопродуктивних тварин основного стада у розведенні з метою отримання нащадків з високими генетичним потенціалом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Акиєвський Ю.П. Відтворні якості великої білої породи за чистопородним розведенням та схрещуванням. // Вісник Полтавської державної аграрної академії / ПДАА. – Полтава: ПДАА, 2005. – Вип. В (38). – С. 31.
2. Березовський М.Д. Породи свиней України та перспективи їх розведення / М.Д. Березовський // Свинарство. Міжвідомчий тематичний науковий збірник. — Полтава, 2007. — Вип. 55. — С. 3—5
3. Березовський М.Д. Проблеми та можливості ефективного використання племінної бази свинарства / М.Д. Березовський // Свинарство України. — 2011. — № 2. — С. 12—13.
4. Герасимов В.І. Використання свиней різних генотипів в товарному свинарстві України / В.І. Герасимов, Д.І. Барановський, А.М. Хохлов, О.В. Пронь // Таврійський науковий вісник: зб. наук. праць Херсонського ДАУ. — Херсон: Айлант, 2008. — Вип. 58/2. — С. 128—130.
5. Проблеми та можливості ефективного використання племінної бази свинарства / М.Д. Березовський // Свинарство України. — 2011. — № 2. — С.12—13.